

Väljavõte Rae valla põhimäärusest:

§ 57. Aleviku- ja külavanem

- (1) Aleviku- või külavanem (edaspidi Vanem) on aleviku- või külaelanike (edaspidi külaelanik) ning nende huvide esindaja, kes juhindub oma tegevuses küla ühistest seisukohtadest, aleviku või küla ja valla arengukavast, riigi ja valla õigusaktidest. Olukordades, kus Vanema tegevus ei ole määratletud seadustega või valla õigusaktidega, tegutseb Vanem lähtudes headest tavadest.
- (2) Vanem esindab alevikku või küla (edaspidi küla) omavalitsuses, riigiasutustes ning ettevõtetes ja organisatsioonides.
- (3) Vanemale antakse Vanema rinnamärk, mida volituste lõppemisel ei tagastata, ning Vanema ametiraha, mis antakse volituste lõppemisel üle uuele Vanemale. Vanem kannab ametiraha valla ja küla pidulikel üritustel ja teistel tähtpäevadel, kui esindab küla.

§ 58. Vanema, eestseisuse ja abivanema valimise kord

- (1) Küla ühiselu korraldamiseks võib külaelanike koosolekul (edaspidi külakoosolek) valida Vanema ning abivanema või küla eestseisuse. Eestseisus võib valida oma liikmete hulgast abivanema(d).
- (2) Vanemaks ja abivanemaks võib valida isiku, kes on valimise hetkel vähemalt 18-aastane valla elanik ja elab antud külas või külades, kui valitakse ühine Vanem ja abivanem. Vanema kandidaat peab osalema külakoosolekul, kus valitakse Vanem. Kandidaat peab koosolekul andma nõusoleku kandideerimiseks. Eestseisuse liige ei pea olema valla elanik.
- (3) Vanem, abivanem ja eestseisus valitakse külakoosolekul hääleõiguslike külaelanike poolthäälte enamusega 5 aastaks.
- (4) Hääleõiguslik külaelanik on vähemalt 18-aastane vallaelanik, kes elab antud külas või külades, kui neil on ühine Vanem.
- (5) Vanema ja abivanema valimine külakoosolekul toimub vastavalt koosolekul otsustatud hääletamise korrale avaliku või salajase hääletamise teel. Salajane hääletamine Vanema valimisel viiakse läbi, kui vähemalt üks hääleõiguslik külaelanik seda nõuab.
- (6) Küla eestseisuse suuruse ja valimise korra otsustab külakoosolek. Vanem on eestseisuse valimise korral eestseisuse liige.
- (7) Hääletamise korraldamiseks valivad külaelanikud vähemalt kolmeliikmelise hääletamiskomisjoni, mis viib hääletamise läbi, loeb kokku kandidaatidele antud hääled, vormistab protokollid ja teavitab koosolekut valimiste tulemustest. Häältelugemiskomisjonis ei tohi olla valitav kandidaat.
- (8) Külakoosolekul osalev külaelanik kinnitab koosolekul osalemist ja valla elaniku staatust registreerimislehel oma allkirjaga. Koosoleku kohta vormistatakse protokoll. Vanema valimise protokollid koopia või väljavõtte protokollist ja registreerimiselehtedest esitatakse vallavalitsusele. Protokollid alusel kinnitab vallavalitsus Vanema.
- (9) Juhul kui külal või alevikul ei ole Vanemat, kutsuvad Vanema valimiseks külakoosoleku kokku Rae Valla Alevike- ja Külavanemate Seltsi esimees ning juhib koosolekut kuni Vanema valimiseni.

§ 59. Vanema õigused ja kohustused

- (1) Osaleda vallavolikogu istungitel ja volikogu komisjonide koosolekul. Sõna andmise otsustab vastavalt volikogu istungi juhataja või komisjoni esimees või tema asendaja.
- (2) Saada ning vahendada aleviku- või külaelanikele vallavolikogult või -valitsuselt informatsiooni ning leppida kokku teabe edastamise kanalid ja viisid.
- (3) Esitada vallavolikogule, volikogu komisjonidele ja vallavalitsusele kirjalikke ettepanekuid ja järelepärimisi alevikku või küla puudutavates küsimustes, millele vallavolikogu, volikogu komisjonid ja vallavalitsus on kohustatud vastama õigusaktides sätestatud korras.
- (4) Kutsuda kokku külakoosolek mitte harvem, kui kord aastas ja 10% külaelanike kirjalikul soovil. Koosoleku läbiviimise ja otsuste vastuvõtmise korra otsustab üldkoosolek.
- (5) Korraldada külakogukonna elu kooskõlas seaduste, valla õigusaktide ja käesoleva põhimäärusega.
- (6) Teha ettepanekuid valla eelarve projekti koostamise käigus antud küla puudutavate probleemide lahendamiseks kavandatud projektide rahastamiseks, vastavalt küla arengukavale.
- (7) Teavitada vallavalitsust alevikus või külas elavatest abivajajatest ning võimalusel korraldada nende abistamist.
- (8) Juhtida aleviku- ja külaelanike ning asula territooriumil viibivate füüsiliste ja juriidiliste isikute tähelepanu vajadusele järgida valla ühiselu puudutavaid eeskirju ning vajadusel teavitada rikkumistest vallavalitsust.
- (9) Kaasa aidata õnnetusjuhtumite ja eriolukordade lahendamise organiseerimisele koostöös valla kriisikomisjoniga.
- (10) Edendada aleviku- või külaelanike omaalgatust, organiseerida üritusi ja ühistegevust, korraldada aleviku või küla ajaloo kogumist ja pidada külakroonikat.
- (11) Teha koostööd valla teiste Vanematega ühiselt kokkulepitud tegevustena.
- (12) Kandideerida uueks ametiajaks.

§ 60. Vanema volituste lõppemine

- (1) Vanema volitused lõpevad:
 - 1) uue Vanema valimisega;
 - 2) külaelanike poolt umbusalduse avaldamisega. Umbusalduse algatamiseks on vaja vähemalt 10% vastava küla hääleõiguslike elanike kirjalik nõusolek. Umbusalduse algatamine peab olema vormistatud kirjalikult ning allkirjastatud umbusaldust algatavate külaelanike poolt. Umbusalduse avaldamiseks on vajalik koosolekul osalevate hääleõiguslike külaelanike lihthälteenamus.
 - 3) tahtliku kuriteo eest süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisega;
 - 4) tagasiastumisega;
 - 5) kui Vanem ei vasta enam valla põhimääruse § 58 lõikes 2 toodud tingimustele;
 - 6) Vanema surmaga.
- (2) Vanema volituste kestus ei ole piiratud vallavolikogu volituste kestusega.